

KONSERVATORSKI NAČRT

Priloga 01: POROČILO O SONDIRANJU OMETOV, BELEŽEV, STAVBNEGA POHIŠTVA IN ŽELEZNIH ELEMENTOV

naročnik:

Daniel Smodiš

.....
ime in priimek ter naslov naročnika oziroma ime in sedež

ime enote:

Mota - Domačija Rajh

EID – enotna identifikacija dediščine:

EŠD 1227

izdelovalec:

Vid Klančar univ. dipl. inž. arh.

podpis in žig

sodelavci:

Sanja Ajdišek

štev. kons. načrta in izvoda, kraj izdelave, datum

4/2010

Šentjošt, avgust 2010

Uvod

Skladno s kulturnovarstvenimi pogoji se je izvedlo sondiranje na fasadah, zunanjem stavbnem pohištvu, kovinskih elementih in notranjih beležih. Izsledki sondiranja so služili predvsem določitvi barvne podobe obcestne fasade. Sonde na notranjih beležih niso pokazale bogatejših obdelav (poslikave, rozete,...). Povsod je bilo vidnih več plasti beležev, med njimi tudi nekaj z valjčkastimi ali šablonskimi vzorci.

Sonda s šablonskim vzorcem (levo) in sonda s petimi nanosi beležev. (desno)

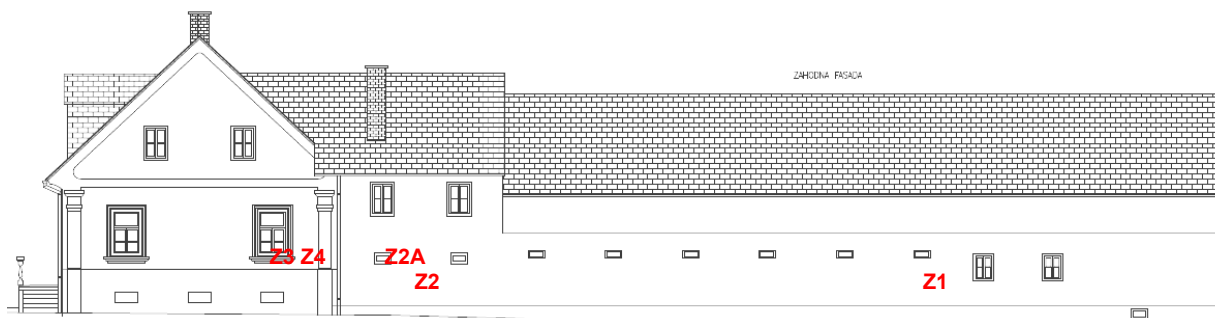

Šablonski vzorec (levo) in črtne obrobe (desno).

Terenski del sondiranja je bil opravljen 18. in 31. julija 2010. Sloji so v stolpcu '*opis*' praviloma številčeni od vrhnjega sloja (1.) proti globljim.

Preglednica sond - fasadni ometi in beleži

Zahodna fasada s pozicijami sond

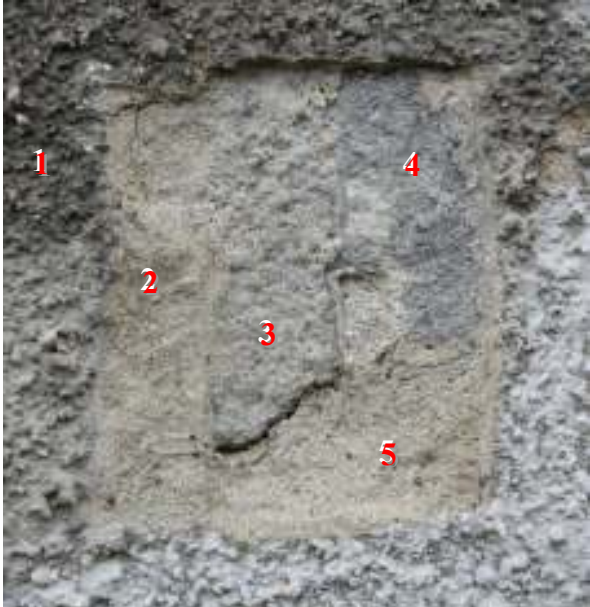

oznaka, vrsta sonde/fotografija	opis
<p>Z₁ fasadni omet in oplesk</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. siv oplesk : mivka, oglati drobljenec in obli pesek (do 5 mm), apno 2. fini omet: mivka ,apno 3. grobi omet: mivka, prodec (do prbl. 7 mm), apno

Fasada gospodarskega objekta je bila verjetno prevladujoče peščene ali sivkasto bele barve (barve finega opleska - mivka, apno). Ne da se z gotovostjo ugotoviti, ali so bile okenske odprtine obrobjenimi z naslikanim okvirjem v beli barvi. Navidezni okvirji so bili povsod naznačeni z črnim vrezom v omet.

oznaka, vrsta sonde/fotografija	opis
<p>Z₂ fasadni omet in oplesk</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. siv oplesk: mivka, prodec (do 5 mm), apno 2. siv oplesk: mivka, apno 3. toplo bel oplesk s patino : mivka, apno 4. bel belež 5. fin omet : mivka , prodec, apno 6. grob omet (ni viden na vzorcu)
<p>Z_{2A} fasadni omet in oplesk (bordura okenske odprtine)</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. bel oplesk : mivka, prodec, apno 2. siv oplesk: mivka, apno 3. bel belež 4. fin omet 5. grob omet

Verjetno je, da je bil zunanji del gospodarskega objekta (kjer je kašča) na zahodni fasadi stavbe opleskan z belim apnenim beležem, ki je blago povzemal teksturo mivke spodnjega finega ometa. Okenski odprtini sta bili (najbrž) poudarjeni s svetlo modro-sivo opleskano borduro širine cca 8 cm.

oznaka, vrsta sonde/fotografija	opis
<p>Z₃ fasadni omet, oplesk (vlečen element, obroba pod okensko polico)</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. siv oplesk: mivka, apno 2. malta: mivka, apno 3. toplo bel belež 4. bel belež 5. siv oplesk: mivka, prodec 6. malta: mivka, prodec, apno, ?
<p>Z₄ fasadni omet, oplesk</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. siv cementen oplesk: prodec do pribl. 8 mm, mivka?, cement,..? 2. fin omet: mivka, apno 3. svetlo siv oplesk : mivka apno 4. svetlo siv oplesk 5. omet

Domnevno je bil bivanjski del stavbe ločen od gospodarskega s spremembo barvnih razmerij in dodanimi vlečenimi okrasnimi elementi: pilastri, kapni profili, profiliranimi okvirji okenskih odprtin, ki so bili beli. Preostali del fasade je najverjetneje imel zmerno valovito/grudasto površino svetlo modro- sive barve.

Severna fasada s pozicijami sond

oznaka, vrsta sonde/fotografija	opis
<p>S₁ fasadni omet, oplesek (fasadni cokl)</p> 	<p>opis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. oplesek : mivka, apno 2. siv oplesek: mivka, apno 3. siv oplesek: mivka, apno 4. peščenjak – plošče, s patino
<p>S₁₁ obdelava kamnite plošče (fasadni cokl)</p> 	<p>1 - štokan peščenjak</p>

Domnevamo, da je bila baza fasade iz peščenjakovih plošč neopleskana, štokana, kakor je vidno na sondi S₁₁ (sorazmerno dobro ohranjena plošča na zidu balustradnega stopnišča).

oznaka, vrsta sonde/fotografija	opis
<p data-bbox="177 226 900 293">S₂ fasadni omet, oplesk</p> 	<ol data-bbox="900 226 1410 398" style="list-style-type: none">1. siv cementen oplesk: prodec, mivka? cement,..?2. bel oplesk: mivka, apno3. omet: mivka, apno4. omet: mivka, prodec, apno
<p data-bbox="177 1151 900 1218">S₄ fasadni omet, oplesk</p> 	<ol data-bbox="900 1151 1410 1294" style="list-style-type: none">1. siv cementni oplesk2. svetlo siv oplesk: mivka, apno3. omet: mivka, prodec , apno4. opeka

<p>S₇ fasadni omet, oplask (vlečen okenski profil)</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. bel belež 2. bel belež 3. malta: mivka, apno
<p>S₈ fasadni omet, oplask (vlečeni okenski profili)</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. bel belež 2. bel belež 3. malta: mivka, prodec, apno

Na zahodnem delu severne fasade smo našli ostanke belo obarvanega ometa (iz mivke in apnenega veziva), ki ima črtno reliefno površino, oblikovano s pleskarskim orodjem; pod tem ometom ni (ohranjenega) sivega oplaska. Glede na to, da je bila severna fasada ob dozidavi gostinskih prostorov celotno prenovljena, domnevamo na primerjavi vzorcev z zahodnega bivanjskega dela fasade (ta se po sestavi, obliki in barvi profiliranega okrasja ujemajo z okrasjem na severni fasadi) ter po prvi in drugi plasti na vzorcu S₄, da je bil bivanjski in gostinski del fasade svetlejšje modro-sive barve rahle grudaste teksture. Sondiranje je pokazalo, da je bilo vse profilirano fasadno okrasje prvotno gladko belo ali pa so bila na površini skozi tanek sloj beleža vidna zrna mivke.

Preglednica sond - stavbno pohištvo, kovinski elementi

Severna fasada s pozicijami sond

oznaka, vrsta sonde/fotografija	opis
<p>S₅ oplesek lesenih okenskih okvirjev</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. temno zelena 2. rdeča 3. svetlo zelena 4. sledi oranžne
<p>S₅ premaz okenskih kovinskih palic</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. temno zelena 2. oranžna (morda minij)

<p>S₆ oplesk vrat</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. temno zelena 2. svetlo zelena 3. oranžno rjava 4. les
<p>S₁₀ premaz kovinskih pokrovov kletnih oken</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. črna zaščitna barva 2. kovina (rjavičasta)

Menimo, da je bil prvi oplesk lesenih delov stavbnega pohištva - oken, vrat, polken - oranžen (enak kot v notranjosti), saj je ohranjen povsod, razen na najbolj izpostavljenih delih okenskih okvirjev, kjer ga zaradi uničenosti ni mogoče razbrati. Tam se je v sledih obdržal le 2. – svetlo zeleni oplesk. Možno bi bilo tudi, da je bilo stavbno pohištvo prvotno brez zaščitnega barvnega premaza, premazano samo z brezbarvnim vpojnim zaščitnim oljem.

Kovinski deli so bili zeleno pobarvani verjetno hkrati s stavbnim pohištvom. Pod zelenim tonom smo zasledili le oranžen ton, kjer gre morda za zaščitni minij. Na kovinskih pokrovih kletnih oken smo pod odkriviljeno prečko odkrili črn zaščitni nanos. Domnevamo, da so bili prvotno s črno barvo zaščiteni vsi kovinski elementi.